ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ

ОФФИЦІАЛЬНАЯ ГАЗЕТА

№ 28

KURYER WILEŃSKI.

GAZETA URZĘDOWA.

Вильна. ПЯТНИЦА, 12-го *Апрѣля* — **1846** — *Wilno.* PIĄTEK, 12-*go Kwietnia.*

ВНУТРЕННІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Санктпетербургъ, 6 *Апрѣля.*

Высочайшими Грамотами, 31-го Декабря, Генералъ-Маіоры: состоящій при Его Императорскомъ Высочествѣ Великомъ Князѣ Михаилѣ Павловичѣ, *Толстой*, Командиръ Лейбъ-Гвардіи Гарнизоннаго Баталіона, *Ведемейеръ* и Командиръ 1-й Бригады 2-й Легкой Гвардейской Кавалерійской Дивизіи и Лейбъ-Гвардіи Уланскаго Его Императорскаго Высочества Великаго Князя Михаила Павловича полка, *Матвѣевъ 1-й*, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 1-й степени.

— Высочайшими Указами, данными Капитулу Россійскихъ Императорскихъ и Царскихъ Орденовъ, 28 Ноября 1845 года, Всемилостивѣйше пожалованы Кавалерами ордена Св. Анны 3-й степени: съ бантомъ, Виленскаго Егерскаго Полка Капитанъ *Попчинскій*, и безъ банта, Дежурный Штабъ Офицеръ Управленія Виленскаго Военнаго Губернатора, состоящій по Арміи Подполковникъ *Чевати.*

—

Государь Императоръ по Положенію Комитета по дѣламъ Западныхъ губерній, состоявшемуся въ слѣдствіе представленія Г. Министра Внутреннихъ Дѣлъ, объ устройствѣ однодворцевъ въ сихъ губерніяхъ, въ 14 день минувшаго Февраля Высочайше повелѣть соизволилъ: 1) Однодворцевъ, какъ живущихъ на казенныхъ, собственныхъ и общественныхъ земляхъ, такъ и неосѣдлыхъ, оставить въ вѣдѣніи Министерства Государственныхъ Имуществъ; 2) Однодворцевъ, поселенныхъ на помѣщичьихъ земляхъ, передать въ вѣдѣніе Земской Полиціи, подъ наблюденіемъ губернскаго начальства; и 3) Тѣмъ только изъ неосѣдлыхъ однодворцевъ, кои сами пожелаютъ и которые занимаются какимъ-либо ремесломъ или промысломъ, свойственнымъ городскому быту, предоставить приписываться къ городскимъ обществамъ и состоять въ городовомъ управленіи на общемъ основаніи.

—

Въ слѣдствіе Высочайшаго Его Императорскаго Величества соизволенія, изъ накопившихся въ кладовыхъ при Экспедиціи Государственныхъ Кредитныхъ Билетовъ звонкой монеты и слитковъ, назначено перевезти вновь въ Петропавловскую Крѣпость, въ особое зданіе, гдѣ хранится звонкая монета и слитки драгоцѣнныхъ металловъ, составляющіе фондъ Экспедиціи государственныхъ кредитныхъ билетовъ

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

St. Petersburg, 6-go Kwietnia.

Przez Najwyższe Dyplomata, z d. 31-go Grudnia, Jenerał-Majorowie: zostający przy Jego Cesarskiej Wysokości Wielkim Xięciu Michale Pawłowiczu, *Tolstoj*, Dowódzca Lejb-Gwardyi Batalionu Garnizonowego, *Wedemeyer*, i Dowódzca 1-éj Brygady 2-éj Dywizyi Jazdy Lekkiéj Gwardyi oraz Lejb-Gwardyi Półku Ułanów Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xięcia Michała Pawłowicza, *Matwiejew* 1, Najłaskawiéj mianowani zostali Kawalerami Orderu Św. Anny 1-éj klassy.

— Przez Najwyższe Ukazy, do Kapituły Rossyjskich Cesarskich i Królewskich Orderów, 28-go Listopada 1845 roku, Najłaskawiéj mianowani Kawalerami Orderu Św. Anny 3-éj klassy: z kokardą, Kapitan Wileńskiego Półku Strzelców *Popczyński*, i bez kokardy, Dyżurny Sztabs-Oficer Zarządu Wileńskiego Wojennego Gubernatora, liczący się w Armii Podpółkownik *Czewati.*

—

Jego Cesarska Mość, stosownie do postanowienia Komitetu spraw gubernii Zachodnich, nastałego w skutek przedstawienia P. Ministra Spraw Wewnętrznych względem urządzenia jednodworców w tych guberniach, dnia 14-go zeszłego Lutego Najwyżéj rozkazać raczył: 1) Jednodworców, tak mieszkających na gruntach skarbowych, własnych i gminnych, jako też nieosiadłych, zostawić w zawiadywaniu Ministerstwa Dóbr Skarbowych; 2) Jednodworców, osiadłych na gruntach obywatelskich, oddać w zawiadywanie Ziemskiéj Policyi, pod nadzorem Zwierzchności Gubernialnéj; i 3) Tym tylko z nieosiadłych Jednodworców, którzy sami zechcą, i którzy zajmują się jakimbądźkolwiek rzemiosłem lub przemysłem, właściwym w miejskim bycie, dozwolić przypisywać się do gmin miejskich i zostawać pod miejskim zarządem na ogólnéj zasadzie.

—

W skutek Najwyższego Jego Cesarskiej Mości zezwolenia, z nagromadzonéj w skarbcach Expedytury biletów kredytowych Państwa, monety brzęczącéj i sztabek, polecono przewieźć znowu do twierdzy św. Piotra i Pawła, do osobnego gmachu, gdzie się zachowuje moneta brzęcząca i sztabki metali drogich, stanowiące fundusz Expedytury biletów kredytowych Państwa i Kassy Depozytowéj, w monecie złotéj, na rub. sr. 10,815,000 i w

и Депозитной Кассы, золотою монетою на 10,815,000 руб. сер. и слитками серебра 986 пудовъ, на 890,725 руб. 28 коп., всего 11,705,725 руб 28 коп. сер.

Прежде перевозки произведено, утромъ 20-го Февраля, Ревизіоннымъ Комитетомъ, подъ предсѣдательствомъ Государственнаго Контролера, въ присутствіи депутатовъ отъ С. Петербургскаго Биржеваго Купечества, освидѣтельствованіе въ кладовыхъ Кредитной Экспедиціи, предназначенныхъ къ перевозкѣ монеты и слитковъ, которые найдены въ томъ самомъ количествѣ, какъ выше означено. Потомъ, при тѣхъ же лицахъ и Министрѣ Финансовъ, приступлено къ самой перевозкѣ сего капитала, которая была произведена подъ прикрытіемъ особо назначеннаго, при двухъ Штабъ-Офицерахъ, воинскаго пѣшаго и коннаго конвоя.

По окончаніи въ тотъ же день перевозки всего помянутаго количества монеты и слитковъ, Совѣтъ Кредитныхъ Установленій, въ полномъ собраніи его членовъ, подъ предсѣдательствомъ Генерала отъ Кавалеріи, Генералъ-Адъютанта Василья Васильевича *Левашева*, (за болѣзнію Г. Предсѣдателя Государственнаго Совѣта), при бытности Коменданта С. Петербургской Петропавловской Крѣпости, Генерала отъ Инфантеріи Ивана Никитича *Скобелева*, и тѣхъ же депутатовъ отъ Биржеваго Купечества, произвелъ тогда же освидѣтельствованіе перевезеннаго въ запасную кладовую въ Крѣпости капитала, и удостовѣрился, что оный находится въ цѣлости.

Фондъ кредитныхъ билетовъ, хранящійся въ запасной кладовой, съ присовокупленіемъ нынѣ перевезеннаго количества, составляетъ монетою золотою (съ 3%) 30,385,000 р., серебряною 56,000,000 р. и слитками 7,964,971 р. 27 к., всего 94,349,971 р. 27 к. сер.

Въ удостовѣреніе чего составленъ актъ, который и утвержденъ подписью присутствовавшихъ при освидѣтельствованіи.

Извѣстія съ Кавказа.

6-го Марта 1846 года.

Въ послѣднихъ извѣстіяхъ съ Кавказа, отъ 11-го Февраля, упоминалось объ окончаніи работъ по вырубкѣ лѣса въ Чечнѣ и о возвращеніи войскъ на зимовыя ихъ квартиры.

Движеніе это, по донесенію Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага*, сопровождалось слѣдующими обстоятельствами.

Предъ выступленіемъ войскъ изъ лагеря въ Гехинскомъ Лѣсу, посланы, 27-го Января, двѣ колонны, каждая изъ 4-хъ батальоновъ, при четырехъ орудіяхъ, за подъемными лошадьми, которыя при самомъ началѣ работъ отправлены были на линію и въ Воздвиженское Укрѣпленіе, для удобнѣйшаго продовольствія. При обратномъ слѣдованіи первой колонны въ лагерь, Горцы, собравшіеся въ числѣ до трехъ тысячъ человѣкъ, бросались съ ожесточеніемъ на аріергардъ, вездѣ гдѣ пересѣченная мѣстность благопріятствовала дерзкимъ ихъ покушеніямъ; но войска, сохраняя примѣрное устройство, присоединились къ отряду почти безъ всякаго урона. Другая колонна встрѣчена была, 28-го Января, на обратномъ пути въ Гехинскій Лѣсъ, огромнымъ скопищемъ, простиравшимся до десяти тысячъ человѣкъ. Но и здѣсь Горцы не имѣли ни какого успѣха, и храбрые егери Генералъ-Адъютанта Князя Воронцова Полка, отражая штыками всѣ нападенія непріятеля, прибыли въ лагерь въ стройномъ порядкѣ, достойномъ старыхъ Куринцевъ.

На другой день, соединенные отряды Генералъ-Лейтенанта *Фрейтага* и Генералъ-Маіора *Нестерова* двинулись въ крѣпость Грозную по одной дорогѣ. Этимъ распоряженіемъ обмануты были ожиданія Горцевъ, которые, полагая, что войска будутъ возвращаться раздѣльно по прежнимъ путямъ, сосредоточили главныя силы свои на сообщеніи Генералъ-Маіора *Нестерова*. Между тѣмъ войска, слѣдовавшія по другому направленію, достигли крѣпости Грозной съ самою незначительною потерею, и оттуда разошлись по квартирамъ.

Столь важное предпріятіе, обратившее на себя усилія всѣхъ сосѣдственныхъ въ горахъ обществъ, выславшихъ помощь Чеченцамъ, по принужденію *Шамиля*, не могло быть исполнено безъ нѣкоторыхъ пожертвованій; но они съ избыткомъ вознаграждены пользою, которую принесло истребленіе Гехинскаго

sztabach srebra, pudów 986, na rub. 890,725 kop 28, ogółem rub. sr. 11.705,725 kop. 28.

Przed przewiezieniem, z rana 20 go Lutego, Komitet rewizyjny, pod prezydencyą Kontrollera Państwa, w obec deputowanych od Kupiectwa Giełdowego Petersburgskiego, odbył w skarbcach Expedytury kredytowéj rewizyą przeznaczonych do przewiezienia monety i sztabek, które znaleziono w tejże samėj ilości, jak wyżej wyrażono. Poczém, przy tychże osobach i Ministrze Skarbu, przystąpiono do samego przewiezienia tego kapitału, które uskuteczniło się pod zasłoną na ten cel przeznaczonego, przy dwóch Sztab-oficerach, konwoju wojskowego, pieszego i konnego.

Po dokonaném tegoż dnia przewiezieniu całéj pomienionéj ilości monety i sztabek, Rada Instytucyj Kredytowych, w zupełnym komplecie swych członków, pod prezydencyą Jenerała Jazdy, Jenerał-Adjutanta *Lewaszewa* (z powodu słabości Pana Prezesa Rady Państwa), w obec Komendanta twierdzy Petersburgskiéj śś. Piotra i Pawła, Jenerała Piechoty *Skobelewa*, a oraz tychże deputowanych od kupiectwa giełdowego, odbyła natychmiast rewizyą kapitału, przewiezionego do skarbcu zapasowego w twierdzy, i przekonała się, że wszystko znajduje się w całości.

Fundusz biletów kredytowych, zachowujący się w skarbcu zapasowym, łącznie z przewiezioną teraz ilością, stanowi w monecie złotéj (3%) rubli 30,385,000, w srebrnéj rub. 56 000,000, w sztabkach rubli 7,964,971 kop. 27; ogółem rubli 94,349,971 kop. 27.

W dowód czego sporządzono akt, który opatrzony został podpisami obecnych przy rewizyi.

Wiadomości z Kaukazu.

6 Marca 1846 roku.

W ostatnich wiadomościach z Kaukazu, z d. 11 Lutego, było wspomniano o ukończeniu robot w celu wytrzebienia lasu w Czecznie i o powrócie wojsk na zimowe leże.

Poruszeniu temu, podług doniesienia Jenerał-porucznika *Frejtaga*, towarzyszyły następujące okoliczności.

Przed wystąpieniem wojsk z obozu w puszczy Hekińskiéj, posłane zostały 27 Stycznia dwie kolumny, każda ze 4 batalijonów, przy czterech działach, po konie pociągowe, które w samym początku robot odprawione były na liniją i do Wozdwiżeńskiéj warowni, dla dogodniejszego przekarmienia. W powrócie piérwszéj kolumny do obozu, Górale, zebrawszy się w liczbie do 3,000 ludzi, rzucali się ze wściekłością na tylną straż wszędzie, gdzie tylko miejscowość sprzyjała zuchwałym ich pokuszeniom; lecz wojska, zachowując wzorowy porządek, połączyły się z oddziałem bez żadnéj prawie straty. Druga kolumna spotkana była w powrócie do puszczy Hekińskiéj 28 Stycznia, przez ogromną bandę, liczącą do 10,000 ludzi, lecz i tu Górale nie mieli żadnego powodzenia, i waleczni strzelcy półku Xięcia Woroncowa, odpierając bagnetami wszystkie natarcia nieprzyjacielskie, przybyli do obozu w strojnym porządku, godnym dawnych Kuryńców.

Nazajutrz, połączone oddziały Jenerał-Porucznika *Frejtaga* i Jenerał-Majora *Nesterowa* wyruszyły do twierdzy Groznaja jedną drogą. Przez to rozporządzenie zawiedzione zostały nadzieje górali, którzy, sądząc że wojska będą wracały oddzielnie, dawnemi drogami, skupili główne siły swoje na komunikacyi Jenerała *Nesterowa*. Tymczasem wojska, które szły w innym kierunku, dosięgły twierdzy Groznaja z nader nieznaczną stratą i ztamtąd rozeszły się na kwatery.

Tak ważne przedsięwzięcie, przeciw któremu wytężone było usiłowania wszystkich sąsiednich w górach pokoleń, wysyłających posiłki Czeczeńcom z nalegania *Szamila*, nie mogło być dokonane bez pewnych ofiar; lecz te z lichwą wynagrodzone zostały przez pożytki, jakie przyniosło wycięcie lasu Hekińskiego. Strata nasza w całym

Лѣса. Уронъ нашъ, во все продолженіе этой экспедиціи, т. е. съ 15-го по 30 е Января, состоитъ изъ одного офицера и 23-хъ нижнихъ чиновъ убитыми, 10-ти оберъ-офицеровъ и 200 нижнихъ чиновъ ранеными, не считая контуженныхъ. — Убитъ: Прагскаго Пѣхотнаго Полка Поручикъ *Горбуновъ*. — Ранены того же полка: Штабсъ-Капитанъ *Скоповскій*, Поручикъ *Яковицкій 2 й*, Подпоручики: *Подревскій и Швединовъ*, и Прапорщикъ *Воронинъ*; Навагинскаго Пѣхотнаго Полка Капитанъ *Цвѣтницкій*, и Егерскаго Генералъ-Адъютанта Князя Воронцова Полка Подпоручикъ *Аминовъ* и Прапорщики: *Языковъ, Марковъ* и *Наумовъ*.

По извѣстіямъ, подтверждающимся со всѣхъ сторонъ, потеря, въ теченіе этого времени, Горцевъ весьма значительна; между прочими убитъ у нихъ извѣстный храбростію Наибъ *Маашъ* и нѣсколько почетныхъ старшинъ.

Отрядъ нашъ въ двѣнадцать дней истребилъ и сжегъ 210 десятинъ лѣса, состоявшаго изъ вѣковыхъ дубовъ, изъ коихъ нѣкоторые были въ діаметрѣ болѣе двухъ аршинъ; при всей трудности этой работы, войска, дѣйствуя днемъ и ночью, въ короткое время успѣли расчистить просѣкъ шириною около двухъ верстъ. Пролегавшая прежде по Гехинскому Лѣсу дорога была извилиста и невыгодна для движенія войскъ; нынѣ по срединѣ просѣки разработана новая, удобная дорога.

Разсматривая дѣйствія Чеченцевъ, нельзя не замѣтить, что они были крайне нерѣшительны, и совершались какъ бы противъ воли; въ Гехахъ, какъ и въ Гойтѣ, въ минувшемъ Декабрѣ, предназначенный для рубки лѣсъ занятъ почти безъ выстрѣла; только съ 26 го Января, по прибытіи присланныхъ *Шамилемъ* семи Наибовъ съ многочисленнымъ скопищемъ Горцевъ, Чеченцы принуждены были дѣйствовать заодно съ этими пришельцами, не доказывая однако привычнаго своего удальства и отваги. Вообще истребленіе лѣсовъ въ Чечнѣ навело на туземцевъ видимую грусть.

Съ того времени спокойствіе нигдѣ въ краѣ не было нарушаемо.

---

ciągu téj wyprawy, to jest od 15 do 30 Stycznia, wynosi 1 oficera i 23 wojskowych rang niższych w zabitych, 10 oficerów i 200 rang niższych w ranionych, nie licząc rażonych kontuzyą. Zabity porucznik Pragskiego Pieszego półku *Gorbunow*, ranieni, z tegoż półku Sztabs-Kapitan *Skopowski*, Porucznik *Jakowicki* 2, Podporucznicy *Podrewski* i *Swedinow* i chorąży *Woronin*; Nawagińskiego Pieszego półku Kapitan *Cwietnicki*, półku strzelców Jenerał-Adjutanta Xięcia Woroncow Podporucznik *Aminow* i chorążowie: *Jazykow*, *Morozow* i *Naumow*.

Podług wiadomości, potwierdzających się zewsząd, strata górałów w tymże czasie nader była znaczna; między innemi zginął znany z waleczności Naib *Maasz* i kilku ze starszyzny.

Nasz oddział we 12 dniach zniszczył i spalił 210 dziesięcin lasu, złożonego z odwiecznych dębów, z których niektóre miały średnicy przeszło 2 arszyny; przy całéj trudności téj roboty, wojska, czynne we dnie i w nocy, w krótkim czasie zdołały wyciąć przestrzeń prawie na dwie wiorsty szerokości. Dawna droga w Hekińskim lesie była kręta i niedogodna dla poruszeń wojska, teraz przez środek trzebieży urządzona nowa droga, znacznie dogodniejsza.

Rozważając działania Czeczeńców, niepodobna nie zauważyć, że takowe były nader niestanowcze i niejako niechętne; w Hechach, jak i w Hojta, w zeszłym Grudniu, puszcza, wyznaczona do wyrąbania, zajęta została prawie bez wystrzału; tylko od 26 Stycznia, po przybyciu przysłanych od *Szamila* siedmiu Naibów, z wielką bandą górałów, Czeczeńcy zmuszeni byli działać wspólnie z tymi przybyszami, nie dając wszakże dowodów swego zwykłego męztwa i odwagi. W ogólności zniszczenie lasów w Czecznie, rozciągnęło na krajowców widoczny smutek.

Odtąd nigdzie spokojność w tym kraju nie była naruszona“

Вольный Городъ Краковъ.

Въ Краковской Газетѣ помѣщено слѣдующее объявленіе тамошней Дирекціи Полиціи: „Предупреждая въ самомъ началѣ разсѣваніе неосновательныхъ вѣстей, Дирекція полиціи обнародовала, что носившіеся слухи ложны, и желая положить предѣлъ этимъ толкамъ, положила штрафъ на разглашающихъ оные. Не смотря на то, тревожные слухи, не только что не прекращаются, но дѣлаются часъ отъ часу грознѣе. Такъ какъ эти разсказы суть только вымыслы злоумышленниковъ, чтобы дѣйствовать на робкіе умы, то Дирекція Полиціи признала нужнымъ предупредить жителей Кракова и округа, чтобы они не вѣрили этимъ толкамъ, и съ довѣріемъ полагались на пекущіеся о нихъ Правительства. Наконецъ Дирекція проситъ, чтобы жители донесли ей о лицахъ, разсѣвающихъ подобные слухи, а тѣмъ болѣе, если сами будутъ при томъ свидѣтелями, и чтобы такимъ образомъ поставили полицію въ возможность, открыть виновныхъ, разглашающихъ тревожныя вѣсти, и поступить съ ними, какъ съ нарушителями общественнаго спокойствія, по всей строгости законовъ.

Краковъ, 6 го Апрѣля 1846 года.

За Директора Полиціи, *Смидовичъ*.
Секретарь *Дуциловичъ*.

Wolne Miasto Kraków.

W Gazecie Krakowskiéj z d. 7-go kwietnia, czytamy następujące ogłoszenie Dyrekcyi Policyi: „Zapobiegając zaraz z początku rozsiewanym fałszywym wieściom, Dyrekcya Policyi ogłosiła publicznie, że one najmniejszego tła prawdy nie mają, a nawet chcąc tamę rozszerzeniu onych położyć, naznaczyła na powtarzających takowe surową karę. Dotąd przecież nie tylko że pogłoski niepokojące nie ustają, ale nadto przybrały jeszcze więcéj zatrważający charakter. Gdy rozgłoszenia takowe nie są więcéj niczém, jak tylko prostym wymysłem złych ludzi, na trwożliwy charakter skierowanym, Dyrekcya Policyi jeszcze widzi się raz być spowodowaną, ostrzedz mieszkańców W. M. Krakowa i Jego Okręgu, ażeby do takowych żadnéj wiary nie przywiązywali i w każdym razie z ufnością na skuteczną pomoc Rządów, pod opieką których zostają, rachowali. W końcu Dyrekcya wzywa mieszkańców, aby wszelkie osoby podobne pogłoski rozsiewające, a szczególnie na samym uczynku dostrzeżone, natychmiast Dyrekcyi Policyi donosili, i tym sposobem idąc Jéj w pomoc, postawili Ją w możności wykrycia sprawców, postrach, o którym rzecz idzie, rozsiewających; aby przeciwko tymże, jako wichrzycielom i burzycielom spokojności publicznéj, podług wszelkiéj surowości prawa postąpić mogła.“

Kraków, d. 6-go kwietnia 1846 roku.

Za Dyrektora Policyi, *Smidowicz*.
Sekretarz, *Ducillowicz*.

ИНОСТРАННЫЯ ИЗВѢСТІЯ.

Пруссія.

Берлинъ, 23 *Марта*.

31-го м. м., произведены въ слѣдующіе чины, по арміи, между прочими: Генералъ-маіоры: Принцъ Адальбертъ Прусскій, князья Радзивиллъ и Грабовскій, — въ генералъ-лейтенанты; полковникъ Бурскій, — въ генералъ-маіоры; маіоры: Левинскій, Палюбицкій, Піентка и Гродзкій, — въ подполковники; маіоръ Тышка назначенъ командиромъ гусарскаго полка.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Prussy.

Berlin, 8 *kwietnia*.

W d. 31 z. m. posunięci zostali w armii na wyższe stopnie, między innemi: Jenerał-Majorowie: Xiążę Adalbert Prusski, Xiążę Radziwiłł i Grabowski, na Jenerał-Poruczników; Półkownik Burski na Jenerał-Majora; Majorowie: Lewiński, Palubicki, Piętka i Grodzki, na Podpółkowników; Major Tyszka otrzymał dowództwo półku huzarów.

— Его Королевское Величество изволилъ уже утвердить проектъ сооруженія желѣзной дороги изъ Познани въ Страсбургъ; она будетъ стоить, по—смѣтѣ, 5 милліоновъ таллеровъ. Эта желѣзная дорога будетъ соединена съ Берлинско-Штетинскою и Познанско-Силезскою, если сія послѣдняя будетъ приведена въ исполненіе.

— Въ Прусской Всеобщей Газетѣ, отъ 6 Апрѣля пишутъ: „Извѣстно читателямъ, изъ здѣшнихъ и изъ иностранныхъ журналовъ, что весною прошлаго года открыты были близъ Гиршберга, злоумышленныя покушенія комунистовъ. Нынѣ по этому дѣлу послѣдовалъ уже приговоръ, коимъ, изъ числа обвиненныхъ, двое освобождены отъ наказанія и отвѣтственности, одинъ приговоренъ къ смертной казни, а четверо, къ пятилѣтнему заточенію; изъ сихъ послѣднихъ, двое покамѣстъ освобождены отъ наказанія, по неполнотѣ уликъ."

Познань, 2 *Апрѣля*.

Возстановленное здѣсь спокойствіе дозволяетъ намъ вполнѣ наслаждаться радостною надеждою, что Е В. Король, посѣтитъ въ этомъ году нашу провинцію. Резервные рекруты уже собраны, и все кажется предвѣщаетъ, что королевскій смотръ будетъ въ окрестностяхъ нашего города.

Нейсенъ въ Силезіи, 29 *Марта*.

Арестованные здѣсь участники въ послѣднихъ смятеніяхъ, коимъ до сихъ поръ не было запрещено квартировать въ частныхъ домахъ, помѣщены теперь въ казармахъ и подчинены строгому надзору полиціи.

Австрія.

Вѣна, 30 *Марта*.

Правительство занято составленіемъ проектовъ относительно важныхъ перемѣнъ въ Галиціи. Тутъ конечно идетъ дѣло не только о подверженіи виновныхъ въ послѣднемъ возмущеніи заслуженному наказанію, но и о введеніи разныхъ измѣненій въ главныхъ основаніяхъ галиційскаго управленія.

— Здѣшнее начальство объявило Вѣнскимъ книгопродавцамъ, что всѣ сочиненія, изданныя иждивеніемъ Лейпцигскихъ книгопродавцевъ Оттона Виганда и Роклама младшаго, запрещаются въ цѣлой Австріи.

— Въ Нѣмецкой газетѣ *Allg. Zeitung* пишутъ, что берлинская газета „Гауде и комп." запрещается въ цѣлой Австріи.

— Бомбардиры бѣжавшіе въ Галицію, о поимкѣ коихъ мы уже сообщали, доставлены въ Вѣну. Надобно полагать, что показанія ихъ обнаружатъ, кто склонилъ ихъ къ этому побѣгу.

съ границъ Венгріи, 28 *Марта*.

Греческій Архіепископъ, Примасъ восточной церкви, обнародовалъ на молдавскомъ и иллирійскомъ языкахъ циркуляръ ко всѣмъ греческимъ епископамъ австрійской имперіи, что „эдиктъ терпимости" изданный и утвержденный австрійскимъ императоромъ, касательно браковъ между лицами католическаго и евангелическаго исповѣданій въ Венгріи, распространяется отнынѣ и на исповѣдующихъ догматы Греко-восточной церкви.

— Слѣдствіе надъ пойманными мятежниками, производится съ поспѣшностію, и въ скоромъ времени будетъ окончено. Виновные раздѣлены на три разряда: въ первомъ помѣщены главные зачинщики, кои подвергнутся смертной казни; во второмъ лица, кои, за поступки свои, подлежатъ заточенію на разное время; а въ третьемъ тѣ, кои будутъ высланы изъ предѣловъ государства.

Франція.

Парижъ, 30 *Марта*

Военный министръ получилъ отъ маршала Бюжо слѣдующее отношеніе: „*Альжиръ* 20 *Марта* 1846 *года*. Имѣю честь препроводить къ вамъ реляцію генерала Юссуфа, объ успѣшной стычкѣ, 13 Марта. Пораженіе Эмира есть слѣдствіе быстрыхъ и искусно сокрытыхъ движеній нашихъ войскъ. Результатъ этой побѣды—слѣдующій: всѣ племена съ границъ Тел-

— Król Jego Mość zatwierdził już plan budowy kolei żelaznéj z Poznania do Stargardu; koszta jéj obliczono na 5 milionów talarów. Kolej ta połączona będzie z Berlińsko-Szczecińską, oraz z Poznańsko-Szląską, jeżeli ta ostatnia przyjdzie do skutku.

— *Gazeta Powszechna Prusska* pisze pod dniem 6-m kwietnia pomiędzy innemi: „Wiadomo czytelnikom z licznych pism tak tutejszych jako też zagranicznych, że czujne władze rządu naszego zdołały na wiosnę, roku zeszłego, odkryć w dolinie Hirszberg zdradzieckie zabiegi komunistyczne. Obecnie nastąpiło przez właściwe Trybunały sądowe zawyrokowanie względem pojmanych winowajców, z których dwóch tylko uwolniono zupełnie od kary i odpowiedzialności, jeden skazany został na karę śmierci przez ścięcie, cztérech zaś innych skazano na pięcio-letnie ciężkie więzienie; z pomiędzy tych ostatnich dwóch uwolniono tymczasowie dla braku dostatecznych przeciw nim dowodów."

Poznań, 2 *kwietnia*.

Spokojność jakiéj tu obecnie używamy, dozwala nam na nowo zajmować się tém, co serca nasze radością nadawa. To też prawdopodobieństwo, że J. K. Mość w tym roku prowincyą naszą odwiedzi, wywołała powszechną u nas radość. Rekruci rezerwowi już są ściągnięci i wszystko zdaje się stwierdzać nadzieję, że rewia Królewska odbędzie się w okolicy miasta naszego.

Neissen w Szląsku, 29 *marca*.

Kilku z aresztowanych tu wspólników ostatnich politycznych zaburzeń, którym dotąd nie wzbraniano mieścić się w prywatnych lokalach, od dnia wczorajszego pomieszczeni zostali w koszarach i ustanowiono nad nimi szczególny dozór policyjny.

Austrya.

Wiedeń, 31 *marca*.

Rząd Cesarski zajmuje się projektami, w przedmiocie mających się zaprowadzić w Galicyi nowych i ważnych odmian. Nie podlega bowiem wątpliwości, że nie tylko idzie o wymierzenie zasłużonéj kary przeciwko winowajcom w ostatnich zaburzeniach, ale zarazem o reformy w głównych zasadach rządu Galicyjskiego.

— Xięgarze stolicy tutejszéj zawiadomieni zostali przez władze, że wszelkie dzieła nakładowe Ottona Wiganda i Roklama młodszego, xięgarzy Lipskich, w całym obrębie państwa Austryackiego, zakazane zostały.

— *Gazeta Powszechna Niemiecka* donosi, że Gazeta Berlińska Haude i Spółki, w całém Cesarstwie Austryackiem zakazaną została.

— Zbiegli ztąd bombardyery w celu udania się do Galicyi, o których przytrzymaniu dawniéj donoszono, już do Wiednia dostawieni zostali. Spodziewać się należy, że zeznania ich rzucą światło względem osób, które ich do tak zbrodniczego przedsięwzięcia skłoniły.

Z nad granicy Węgierskiéj, 21 *marca*.

Grecki Arcybiskup i Prymas Kościoła wschodniego ogłosił w języku Wołoskim i Illiryjskim okolnik, zawiadamiający wszystkich Biskupów Greckich Monarchii Austryackiéj, że *edykt tolerancyjny*, wydany i sankcyonowany przez Najjaśniejszego Cesarza Austryackiego, w przedmiocie małżeństw mieszanych pomiędzy wyznawcami Ewangielickimi i Katolickimi w Królestwie Węgierskiém, odtąd staje się również prawomocnym i dla wyznawców Kościoła Grecko-Wschodniego.

— Inkwizycya ujętych powstańców szybko postępuje, i wkrótce spodziewamy się ogłoszenia jéj wypadku. Winowajców podzielono na trzy kategorye: do pierwszéj policzono hersztów, którzy śmiercią karani być mają: w drugiéj mieszczą się osoby, mające uledz krótszéj lub dłuższéj karze więzienia; w trzeciej nareszcie ci, którzy z kraju wydaleni zostaną.

Francya.

Paryż, 30 *marca*.

Marszałek Bugeaud, przesłał następny rapport do Ministra wojny: „*Algier*, 20-*go marca* 1846 *roku*. Mam zaszczyt przesłać panu rapport Jenerała Jussuf, o szczęśliwéj walce w dniu 13-m Marca. Emir został pobity w skutku naszych szybkich i aż do ostatniéj chwili utajonych marszów. Bitwy z dnia 7-go i 13-go marca okazują teraz następstwa; wszystkie pokolenia na krańcu Tellu, które

лы, которыя оттуда бѣжали, возвратились или просятъ позволенія возвратиться. Многочисленное племя Арибсъ изъ Гамзы, сдалось безусловно. Въ Оранской провинціи порядокъ съ каждымъ днемъ становится тверже, и только незначительное возстаніе продолжается въ горахъ Дагары. Я узналъ, что племя Шела напало на Халифа Бу-Мазу и разбило его. Прежде прибытія сюда, я преобразовалъ цѣлый край на востокѣ Альжиріи, при нижней Иссерѣ и на востокъ отъ Деллы. Это убѣдитъ Васъ, г-нъ министръ, что наше положеніе, ежедневно улучшается."

— Въ журналѣ *Algerie* пишутъ, что войска находящіяся въ экспедиціи въ горахъ Джурджура много претерпѣли отъ ненастья.

— Въ Сетифѣ находился арабскій начальникъ, весьма благопріятствовавшій Французамъ, который командуя отрядомъ конницы въ 1,000 чел., представилъ самыя вѣрныя доказательства своей преданности нашему правительству. Власть его распространялась на всѣ окрестности. Кабилы весьма опасались сего начальника по причинѣ строгаго и скораго его правосудія. Имя ему—Бени-Вани; его уважали всѣ французскіе генералы. Онъ убитъ Кабилами.

— Изъ Медеи отъ 16-го Марта пишутъ: У насъ совершено ужасное преступленіе, виновники коего еще не обнаружены. 15-го числа, утромъ, чиновники медейскаго телеграфа замѣтили, что гутаскій телеграфъ, лежащій на пути въ Миліяну, не отвѣчаетъ на сдѣланные ему знаки; тотчасъ отправили туда 200 чел. пѣхоты и отрядъ жандармовъ. Войска сіи прибыли обратно вечеромъ и донесли, что они нашли при телеграфѣ всѣхъ убитыми. Тамъ было шесть человѣкъ: три унтеръ-офицера, одна женщина и двое дѣтей.

— Говорятъ, что правительство получило по телеграфу извѣстіе, что арабскій начальникъ, Абд-эль-Харуби, признанъ военнымъ судомъ измѣнникомъ и приговоренъ къ смерти. Въ Парижѣ созванъ будетъ совѣтъ министровъ, чтобы рѣшить, долженъ-ли означенный приговоръ быть смягченъ или приведенъ въ исполненіе въ полной силѣ.

31 *Марта.*

Вчера, отдѣленія палаты назначили предсѣдателя и секретарей. Кандидаты оппозиціи мало имѣли голосовъ въ свою пользу и пріобрѣли большинство только въ двухъ отдѣленіяхъ. За симъ составлены были: коммиссія прошеній, и три коммиссіи, для разсмотрѣнія трехъ проектовъ, именно: 1) касательно кредита въ 3,476,000 фр., на возобновленіе и увеличеніе политехническаго училища, историческаго музея, библіотеки арсенала и дома министерства внутреннихъ дѣлъ; 2) относительно кредита въ 4,800,000 фр. на окончаніе работы канала изъ Ніора въ Ла Рошель, начатаго въ 1806 году; и 3) о кредитѣ въ 13,700,000 фр. на разныя работы въ гаваняхъ.

— Генералъ Жакмино назначенъ главнокомандующимъ національною гвардіею Сенскаго департамента, а Г. Мерилу, бывшій канцлеръ, получилъ орденъ Почетнаго Легіона большаго креста. Гг. Гизо и Пакье, получили отъ Неаполитанскаго Короля знаки ордена Св Фердинанда большаго креста.

— Желѣзная дорога изъ Орлеана въ Туръ, открытая третьяго дня, имѣетъ протяженія 115,355 метровъ, и постройка оной обошлась въ 17 милліоновъ франковъ.

— Французскій генеральный-консулъ въ Гаити, Г. Левассеръ, отозванъ. Извѣстно, что онъ былъ не въ ладу съ мѣстнымъ правительствомъ.

— 22 го Марта скончался въ Э генералъ Жери, вслѣдствіе трудовъ понесенныхъ въ Африкѣ.

26 *Апрѣля.*

Флотъ состоящій подъ начальствомъ герцога Жуэнвильскаго отправится къ берегамъ Италіи, а потомъ, на Востокъ. Говорятъ, что французскій морской постъ у береговъ Испаніи, будетъ усиленъ однимъ бригомъ и однимъ пароходомъ.

— На дняхъ прибыли въ Парижъ нѣсколько Испанцевъ, принужденныхъ удалиться изъ отечества, по причинѣ вступленія генерала Нарваэза въ министерство.

— Въ палатѣ депутатовъ кончены вчера общія преніе по проекту относительно трактата съ Бельгіею; сегодня начали разсматривать этотъ проектъ по статьямъ.

wydaliły się ztamtąd, powróciły już lub żądają pozwolenia powrótu. Liczne plemie Aribsi z Hamzy, poddaje się bezwarunkowo. W prowincyi Oranu, porządek z każdym dniem się ustala; i mało-znaczne ognisko powstania istnieje tylko w górach Dahara. Dowiaduję się, że pokolenie Schela, uderzyło silnie na kalifę Bu-Mazę i poraziło go całkiem. Nim tutaj przybyłem, zreorganizowałem cały kraj na wschodzie Algieru, nad dolną Isser i na wschód od Dellys. Możesz się więc Pan ztąd przekonać, iż położenie nasze codzień się polepsza."

— Dziennik *Algérie* utrzymuje, iż wojska należące do wyprawy w górach Dżurdżura, nadzwyczaj wiele ucierpiały z powodu niepogody.

— W Setif znajdował się arabski naczelnik bardzo przychylny dla Francuzów, który na czele 1,000 swéj jazdy najjawniejsze dał dowody swéj wierności. Władza jego rozciągała się na całą okolicę. Kabylowie bali się go bardzo z powodu jego surowéj i szybkiéj sprawiedliwości. Nazywał się Beni-Wani, poważany był przez wszystkich Jenerałów francuzkich. Ten nieodżałowany mąż został właśnie przez Kabylów w zasadzce zamordowany.

— Z Medeah piszą pod d. 16-m marca: Popełnioną została straszna zbrodnia, któréj sprawcy nie są jeszcze odkryci. Rano d. 15, urzędnicy telegrafu w Medeah spostrzegli, że stacya w Goutas, na drodze do Milianah, nie odpowiadała na żadne czynione jéj znaki; wysłano przeto 200 piechoty i oddział żandarmeryi. To wojsko powróciło wieczorem i doniosło, że na stacyi zastało wszystkich ludzi zabitych. Było ich sześciu: trzech podoficerów, jedna kobiéta i dwoje dzieci.

— Rząd miał otrzymać telegraficzną wiadomość, iż naczelnik Abd-el-Charubi, został uznany przez sąd wojenny w Algierze winnym zdrady i na śmierć skazanym. W Paryżu ma być zwołaną rada Ministrów, aby wyrzec, czy wyrok powyższy ma być wykonany lub złagodzony.

Dnia 31 *marca.*

Wczoraj, biura Izby mianowały swych Prezesów i sekretarzy. Kandydaci oppozycyi otrzymali w ogóle mało głosów, i większość uzyskali tylko w dwóch biurach. Następnie obrano kommissyą próśb i trzy kommissye do rozbioru trzech projektów, a mianowicie: 1) udzielenia kredytu 3,476,000 fr. na wyrestaurowanie i powiększenie szkoły politechnicznéj, muzeum historycznego, biblioteki arsenału i ministerstwa spraw wewnętrznych; 2) udzielenia kredytu 4,800,000 fr. na ukończenie rozpoczętego w 1806 roku kanału z Niort do Rochelle, i 3) summy 13,700,000 fr. na roboty w rozmaitych portach.

— Jenerał Jacqueminot mianowany został naczelnym wodzem gwardyi narodowéj departamentu Sekwany, a P. Merilhou, były wielki pieczętarz, wielkim oficerem legii honorowéj. PP. Guizot i Pasquier, otrzymali od Króla Neapolitańskiego wielkie krzyże orderu św. Ferdynanda.

— Nowo-otworzona droga żelazna z Orleans do Tours, zawiera 115,355 metrów długości i kosztuje 17 milionów franków.

— P. Levasseur, Konsul jeneralny francuzki w Hajti, został odwołany. Wiadomo jest, iż znajdował się w nieporozumieniu z tamecznym rządem.

— Dnia 22 b. m., umarł w Aix Jenerał Géry, w skutku licznych trudów, na jakie się w Afryce naraził.

Dnia 1 *kwietnia.*

Flota zostająca pod dowództwem Xięcia Joinville, uda się do brzegów Włoskich, a następnie na wody Wschodu. Mówią, że stacya francuzka przy brzegach hiszpańskich będzie wzmocniona brygiem i jednym parostatkiem.

— Ostatnich dni przybyło do Paryża kilku Hiszpanów, którzy, z powodu powrotu Narvaeza do steru rządu, ojczyznę swoję opuścić musieli.

— Izba Deputowanych zakończyła wczoraj ogólne narady nad projektem do prawa o traktacie Belgijskim, a dziś rozpoczęła rozbiór artykułów szczegółowych.

— Въ Іюлѣ мѣсяцѣ сего года, будетъ устроенъ близъ Парижа лагерь, въ который соберется до 25,000 войска. Говорятъ, что это собраніе войскъ назначено для Королевы Викторіи и египетскаго Вице-Короля, кои въ это время пріѣдутъ въ сію столицу.

Англія.

Лондонъ, 28 *Марта*.

Индійская почта прибыла еще только вчера. Причиною этого замедленія было, какъ справедливо полагали, несчастіе, случившееся съ кораблемъ *Virago* на пути изъ Александріи въ Мальту. Паровая машина подверглась поврежденію, и въ 70 миляхъ отъ Мальты уже не доставало уголья. Донесеніе генералъ-губернатора, отъ 2 Февраля, подтверждаетъ полученныя прежде извѣстія о сраженіи генерала Смита. См. Индія.

— Теперь больше всего обращаетъ на себя вниманіе война на берегахъ Сутледжа. Индійское правительство, какъ кажется, весьма ошибалось на счетъ истинной силы арміи Сейковъ, полагая, что частые перевороты въ Лагорѣ и необузданность солдатъ, уничтожили тамъ дисциплину и ослабили войско. Самъ генералъ-губернаторъ былъ того мнѣнія, что Сеики не рѣшатся перейти чрезъ Сутледжъ, для нападенія на позицію Англичанъ или, что въ случаѣ такого вторженія, они будутъ сильно отражены и наказаны. Всѣ подобныя предположенія оказались совершенно ложными. Сеики перешли черезъ рѣку и вскорѣ показали храбрость почти безпримѣрную въ азіятскихъ народахъ. Безъ противодѣйствія Англичанъ, они опустошили бы и покорили всю Индію. Сто тысячь этихъ воиновъ съ 400 орудій, составляютъ силу болѣе страшную, нежели всѣ орды, въ различныя времена, наводнявшія Азію.

— Королева Викторія, за нѣсколько лѣтъ предъ симъ, подарила Королевѣ Помаре прекрасный экипажъ. Въ журналѣ *Polinesien*, издаваемомъ въ Гонолулѣ, сообщаютъ нынѣ, что Отаитская Королева находится теперь въ столь затруднительномъ финансовомъ положеніи, что вынуждена продать сказанный экипажъ. Журналъ этотъ изъявляетъ въ патетическихъ выраженіяхъ надежду, что какой нибудь великодушный человѣкъ предложитъ приличную цѣну за эту драгоцѣнную вещь злополучной, но мужественной Королевы.

— Съ кораблемъ *Marmion* получены изъ Нью-Іорка донесенія отъ 5 Марта. Орегонскій вопросъ не рѣшенъ еще въ американскомъ сенатѣ.

29 *Марта*.

Вчера было совѣщаніе манчестерскихъ депутатовъ, подъ предводительствомъ президента коммерческой палаты сего города, съ сэръ Робертомъ Пилемъ. Они представили прошеніе манчестерскихъ купцовъ и фабрикантовъ, которые просятъ министровъ употребить всевозможныя старанія, чтобы билль о пошлинахъ и ввозѣ хлѣба изъ-за границы получилъ какъ можно скорѣе обязательную силу закона, ибо всякое промедленіе причиняетъ много вреда въ торговыхъ дѣлахъ.

— Извѣстія изъ Ріо-Жанейро доходятъ до 7 Февраля. Изъ Бразиліи не сообщаютъ ничего новаго. Но изъ Ла-Платы пишутъ, что прошлаго года, 11 Ноября, заключенъ между Парагваемъ и Коріентесомъ наступательный и оборонительный союзъ. Обѣ стороны предоставляютъ одна другой взаимную независимость и права судоходства по рѣкѣ Ла-Плата. Кромѣ того постановлено не оставлять оружія, пока не достигнутъ предначертанной симъ трактатомъ цѣли. По условіямъ трактата государства сіи обязаны подавать одно другому помощь. Наконецъ они объявляютъ, что не намѣрены дѣйствовать другъ противъ друга, но единственно противу похитителя власти, Розаса. Трактатъ этотъ очень важенъ, и кажется, что онъ принудитъ президента Розаса согласиться на требованія Французовъ и Англичанъ.

— Донесенія изъ Асунсіонъ-де-Парагвай сообщаютъ отъ 2-го Декабря, что отрядъ порагвайскихъ войскъ, вслѣдствіе заключеннаго противъ Розаса трактата, имѣлъ на будущей недѣлѣ отправиться въ походъ. Парагвай доставитъ 15,000 человѣкъ и 6 военныхъ шоннеровъ. Войска хорошо вооружены и соблюдаютъ строгую дисциплину.

— W miesiącu Lipcu założony będzie obóz pod Paryżem, gdzie się zbierze 25,000 wojska. Mówią, że ta wojenna zabawa daną będzie dla Królowéj Wiktoryi i Wice-Króla Egiptu, którzy w tym czasie spodziewani są w stolicy.

Anglia.

Londyn, 28 *marca*.

Indyjska poczta, któréj wiadomości przed kilku dniami już tu nadeszły, przybyła dopiéro wczoraj. Przyczyną tego opóźnienia było, jak się słusznie domyślano, nieszczęście, które spotkało okręt *Virago* w drodze z Alexandryi do Malty. Parowa maszyna się nadpsuła, i na 70 mil od Malty zabrakło węgli. Raport Jeneralnego Gubernatora z d. 2 lutego potwierdza otrzymane przedtém wiadomości o nowém zwycięztwie nad Seikami, odniesioném przez Jenerała Smith. (Ob Indye).

— Wojna nad rz. Sutlecz jest tu teraz wyłącznym przedmiotem powszechnego zajęcia. Zdaje się, że sam rząd Indyjski mylne miał zdanie o prawdziwéj sile armii Seików. Sądzono, że zachodzące tak częste rewolucye w Lahorze i nadzwyczajna rozwiązłość żołnierstwa powinny były zniweczyć wszelką karność i osłabić siłę tego wojska. Jeneralny Gubernator był nadto tego zdania, że Seikowie nie przejdą rz. Sutlecz dla uderzenia na pozycye angielskie, lub że w razie wkroczenia na terrytoryum angielskie, zostaną wnet skutecznie odparci i ukarani. Wszystkie te domysły okazały się zupełnie mylnemi. Seikowie przeprawili się przez rzekę i wnet okazali się wojskiem najwaleczniejszém, jakie kiedykolwiek który z krajowych Xiążąt azyatyckich w służbie swéj posiadał. Gdyby nie opór Anglików, byłoby to wojsko Indye całe spustoszyło i ujarzmiło. Sto tysięcy takich ludzi i 400 dział są daleko straszniejszą potęgą, aniżeli wszystkie hordy, jakie różnemi czasy po Azyi przeciągały.

— Przed kilkoma laty Królowa Wiktorya podarowała Królowéj Pomareh piękny powóz. Z dziennika *Polinesien* wychodzącego w Honolulu, dowiadujemy się teraz, że Królowa Otahitska znajduje się w tak krytyczném finansowém położeniu, iż powóz ten zmuszoną jest sprzedać. Dziennik ów wynurza w słowach patetycznych nadzieję, iż jaki wspaniałomyślny przyjaciel zapłaci przyzwoitą cenę za tę relikwię nieszczęśliwéj, ale bohaterskiéj Królowéj.

— Okręt *Marmion* przywiózł z New-Yorku nowiny z d. 5 marca. Kwestya Oregonu nie była jeszcze rozstrzygniętą w amerykańskim Senacie.

Dnia 29 *marca*.

Deputacya miasta Manchester, mająca na czele Prezesa tamecznéj Izby handlowéj, miała wczoraj naradę z Sir Robertem Peel, któremu złożyła prośbę kupców i fabrykantów swego miasta. Stan handlowy uprasza Ministrów o dołożenie całéj usilności, aby bil o cłach i przywozie zboża zagranicznego mógł jak najprędzéj stać się prawem krajowém, wszelka bowiem zwłoka szkodzi wiele handlowym stosunkom.

— Wiadomości z Rio-Janeiro dochodzą do 7-go lutego. Z saméj Brezylii nic nie mamy nowego. Natomiast dowiadujemy się z La-Platy, że w dniu 11-m listopada, zeszłego roku, między Paraguay i Corientes, zawarty został traktat zaczepny i odporny. Obie strony zaręczyły sobie wzajemną niepodległość i uzyskanie wolnéj żeglugi na rzece La-Plata. Postanowiły przytém dopóty nie złożyć broni, póki cel wspólnego zobowiązania się dopięty nie będzie. Traktat ten waruje wzajemne posiłki. Nakoniec, mocarstwa przymierze zawierające oświadczają, że nie przeciw wspólnemu związkowi, ale tylko przeciw przywłaszczonéj władzy Rosasa działać zamyślają. Przymierze pomienione jest nader ważne, i jak się zdaje, zmusi Prezydenta Rosas do przyjęcia warunków przez Francyą i Anglią podanych.

— Według doniesień z Asuncion de Paraguay pod d. 2 grudnia, kontygens wojska Paraguayskiego, w skutku traktatu z Corientes przeciw Rozasowi zawartego, miał w następnym tygodniu wyruszyć w pole. Paraguay dostawia 15,000 wojska i 6 wojennych szonerów. Wojsko ma być dobrze uzbrojone i karne.

31 *Марта.*

Въ верхней палатѣ герцогъ Веллингтонъ, а въ нижней сэръ Робертъ Пиль, обѣщали внести въ наступающій Чертвертокъ, благодарственный билль для генерала Смита, за побѣду одержанную надъ Сейками.

— Вчера послѣдовало повелѣніе объ отправленіи въ Индію изъ Корка 2,000, и изъ Портсмута 1,000 чел. Войска сіи отправятся по назначенію, въ концѣ Апрѣля и въ первыхъ числахъ Мая.

Германія.

Изъ Штутгардта, отъ 4 Марта, пишутъ: „Предстоящее бракосочетаніе Наслѣдника Виртембергскаго Престола съ Ея Императорскимъ Высочествомъ Великою Княжною Ольгою Николаевною, занимаетъ теперь умы не только всѣхъ здѣшнихъ жителей, но и всего края. Новый сей союзъ между Августѣйшими домами, соединенными давно узами родства, предвѣщающій намъ счастливую будущность, поселяетъ въ народѣ живѣйшую радость, которая тѣмъ общенароднѣе, что въ Виртембергѣ благоговѣйно чтутъ память прежняго брачнаго союза—Членовъ Дома Романовыхъ съ нашимъ Королевскимъ домомъ. Въ сердцахъ истинныхъ Виртембергскихъ подданныхъ, никогда не изгладится память о высокихъ добродѣтеляхъ въ Бозѣ почивающей Королевы Екатерины Павловны, Родительницы царствующаго Короля, столь рано похищенной смертію. Королева, какъ истинная мать народа, въ голодные годы 1716 и 1817, явила неутомимую дѣятельность, въ оказываніи пособія своимъ подданнымъ; иждивеніемъ Ея построены многія богоугодныя заведенія, какъ то: институтъ Св. Екатерины, домъ пріюта подъ тѣмъ же названіемъ, больница, домъ для воспитанія дѣвицъ, училище промышленности; благотворительное общество получило новое образованіе; во всѣхъ общинахъ и приходахъ учреждены вспомогательные комитеты. Память сихъ благодѣяній и надежда, что при покровительствѣ союза съ столь сильною державою, упрочены будутъ спокойствіе и благосостояніе наше, равно какъ и цѣлость нашего отечества, получающаго столь твердую подпору; вотъ причины, кои союзъ сей содѣлываютъ для насъ вожделѣннымъ.

— Подтверждается извѣстіе, что въ государствахъ Германскаго союза, по примѣру изданныхъ въ Саксоніи распоряженій, будетъ учрежденъ строгій надзоръ нетолько надъ жительствующими здѣсь Поляками, но и надъ проѣзжими. Наблюденіе это будетъ усилено за лицами находящимися съ 1831 г.

— Въ Аугсбургской Газетѣ, отъ 6 Апрѣля, пишутъ: „Изъ Дрездена сообщаютъ, что извѣстный Тыссовскій, бывшій восемь дней диктаторомъ въ Краковѣ, вышедшій въ числѣ Краковскихъ мятежниковъ въ Пруссію, и бѣжавшій оттуда, задержанъ былъ 7 Марта въ Саксоніи.“

Бельгія.

Брюссель, 1 *Апрѣля.*

Во вчерашнемъ Мониторѣ напечатано Королевское постановленіе, коимъ назначены: Г. Тэ, министромъ внутреннихъ дѣлъ; Г. Анетанъ, министромъ юстиціи; Г. Малу, министромъ финансовъ; Г. Баве, министромъ публичныхъ работъ, и генералъ Присъ, военнымъ министромъ.

3 *Апрѣля.*

Новые члены министерства собирались вчера въ замокъ Лекенъ на совѣщаніе, въ присутствіи Короля; на этомъ совѣщаніи находились также государственные министры: Мюлнаре и Гюаръ, не имѣющіе особыхъ портфелей. Военный министръ, генералъ-маіоръ Прейсъ, назначенъ въ сію должность съ сохраненіемъ званія генералъ-адъютанта.

Италія.

Римъ, 23 *Марта.*

По полученнымъ здѣсь извѣстіямъ, въ теченіи наступающихъ двухъ недѣль, прибудетъ сюда Ея Величество Государыня Императрица Всероссійская съ Августѣйшею Фамиліею. Въ замкѣ называемомъ

Dnia 31 *marca.*

Xiążę Wellington w Izbie Wyższéj, a Sir Robert Peel w Niższéj, zapowiedzieli na przyszły Czwartek bil dziękczynny dla Jenerała Sir Smith, za zwycięztwo odniesione nad Seikami.

— Wczoraj wydano stosowne rozkazy, w celu wyprawienia do Indyj z Cork 2,000, a z Portsmouth 1,000 ludzi. Wojska te odpłyną w drugiéj połowie Kwietnia i piérwszych dni Maja.

Niemcy.

Piszą ze Sztutgardu, pod dniem 4-m marca: „Oczekiwana uroczystość zaślubin naszego następcy Tronu, z Jej Cesarską Wysokością Wielką Xiężniczką Olgą Nikołajewną, zajmuje tu nie tylko umysły wszystkich mieszkańców stolicy, ale nadto jest przedmiotem uwagi całego kraju. Okoliczność ta, zapowiadająca nam zaiste pewną rękojmią szczęśliwéj przyszłości, przejmuje cały naród prawdziwą radością. Nowy ten węzeł spokrewnionych już oddawna z sobą Dostojnych Rodzin, tém milsze ogólnie czyni wrażenie, że przyczyny powszechnego uwielbienia dla członków Rodziny Romanowych w Wirtembergu, szukać należy w błogich, dawniéj już z naszym domem Królewskim zawartych związkach. W sercu bowiem każdego dobrego Wirtemberczyka nie wygaśnie nigdy pamięć wysokich cnót naszéj, w Bogu spoczywającéj Królowéj Katarzyny Pawłówny, niestety, zawcześnie zeszłéj Matki teraz panującego nam Króla, która, jako prawdziwa ludu matka, w latach głodu 1816 i 1817 niezmordowaną była w niesieniu pomocy swoim poddanym. Jéj to staraniem wzniesiono tyle pięknych zakładów, np. Instytut św. Katarzyny, Dom Schronienia tegoż nazwiska, Szpital, Dom Wychowania Panien, Szkołę przemysłową dla dzieci; Ona to nadała nową organizacyą naszemu Towarzystwu Dobroczynności, ustanowiwszy w każdéj gminie i parafii Komitety dla wspierania ubogich. Pamięć na te dobrodziejstwa i ufność, że pod opieką tak potężnego powinowactwa pokój i błogi stan rzeczy u nas ugruntowanym zostanie, a oraz że całość krainy naszéj, zyskuje przez to niezachwianą podporę, oto są okoliczności, które związek ten dla ogółu spółziomków naszych bardzo pożądanym czynią.

— Potwierdza się wiadomość, że na wzór wyszłych w Saxonii rozporządzeń, w państwach związku Niemieckiego, nie tylko nad zamieszkałymi tamże Polakami, ale i nad podróżnymi ścisły dozór policyjny ma być rozciągniętym Szczególniéj baczność zwróconą będzie na pozostające tamże indywidua od r. 1831.

— *Gazeta Powszechna Augsburgska* z dnia 6-go kwietnia r. b pisze: „List z Drezna donosi, że Tyssowski, znany ośmiodniowy dyktator Krakowski, który wraz z innymi powstańcami, Krakowskimi schronił się do Pruss, a stamtąd uszedł, schwytany został w Saxonii, 7-go marca“.

Belgia.

Bruxella, 1 *kwietnia.*

Monitor umieścił nakoniec wczoraj postanowienie Królewskie, mianujące Ministrami: P. de Theux, spraw wewnętrznych; P. Dechamps, spraw zagranicznych; P. Anethan, sprawiedliwości; P. Malou, skarbu; P. Bavay, prac publicznych, a Jenerała Prisse, wojny.

Dnia 3 *kwietnia.*

Nowy gabinet odbywał wczoraj naradę w zamku Lacken, pod przewodnictwem Króla, na któréj także znajdowali się Ministrowie stanu, PP. Muelenaere i Huart, nie mający żadnego wydziału. Minister wojny, Jenerał-Major Prisse, zatrzymuje także obowiązki Adjutanta Królewskiego.

Włochy.

Rzym, 23 *marca.*

Wedle otrzymanych tu wiadomości, N. Cesarzowa Rossyjska oczekiwaną jest w Rzymie, jak słychać, w przeciągu przyszłych 2 ch tygodni. W zamku nazwanym „Wyspy Brytańskie“ już wszystko na Jej przyjęcie

„Британскіе острова“ дѣлаютъ приготовленія къ принятію Ея Величества. Государыня Императрица намѣревается пробыть здѣсь три недѣли.

Неаполь, 21 *Марта*.

Ея Величество, Государыня Императрица Всероссійская ведетъ здѣсь столь же тихую жизнь какъ и въ Палермо. Третьяго дня вечеромъ изволилъ прибыть сюда изъ Рима Его Высочество Великій Князь Константинъ Николаевичъ и остановился также во дворцѣ. Замокъ *Foresteria*, Королевскій дворецъ и три лучшія гостинницы въ городѣ, заняты Россіянами. 19-го числа Августѣйшіе посѣтители осматривали Музей *Borbonico* и изволили прогуливаться по новой улицѣ *Pausilipo* Вчера были весьма удачные поиски въ Помпеѣ. Радость и веселіе господствуютъ въ кругу Августѣйшихъ Гостей и Хозяевъ.

Испанія.

Мадритъ, 24 *Марта*.

Испанская армія, на которой, по — видимому, генералъ Нарваэзъ основываетъ всѣ свои надежды, состоитъ изъ 117,000 человѣкъ; но неупуская изъ виду того, что Испанская армія никогда еще не поддержала ни одного правительства, сомнительно, чтобы Нарваэзъ успѣлъ лучше—Короля Фердинанда VII, Торено, Истуриса, Королевы Маріи Христины и Эспартеро.

— Испанскій посланникъ въ Парижѣ, Г. Мартинезъ-де-ла Роза, препроводилъ Нарваэзу просьбу объ отставкѣ.

— Въ журналѣ *Espanol* сообщаютъ: „Утверждаютъ, что лордъ Абердинъ препроводилъ г-ну Больверу предписаніе, чтобы онъ поддерживалъ, предложенное Королемъ Лудовикомъ Филиппомъ бракосочетаніе Королевы Изабеллы съ герцогомъ Леопольдомъ Саксенъ-Кобургскимъ; какъ скоро отъ сего союза родится наслѣдникъ престола, тогда принцъ Монпансьерскій вступитъ въ брачный союзъ съ Инфантиною, сестрою Королевы.

— Не смотря на перемѣщеніе генерала Бальбоа, назначеннаго нынѣ Бургосскимъ генералъ-капитаномъ, всѣ однако жалуются на то, что такому человѣку какъ Бальбоа, котораго не терпитъ ни одна изъ партій, предоставляютъ такую важную должность, какова должность Бургосскаго генералъ-капитана.

25 *Марта*.

Генералъ Нарваэзъ имѣлъ совѣщаніе съ нѣкоторыми епископами, на счетъ назначенія духовенству постояннаго содержанія.

— Министръ юстиціи предписалъ всѣмъ чиновникамъ своего вѣдомства строго наблюдать за исполненіемъ правилъ о нарушеніи свободы печатанія, и поступать съ безпристрастіемъ.

— Баронъ Рендуфъ, Португальскій посланникъ, прибылъ сюда изъ Лиссабона и потребовалъ аудіенціи у генерала Нарваэза.

— Утверждаютъ, будто бы правительство думаетъ о возстановленіи Королевской гвардіи, которая должна состоять изъ 6,000 человѣкъ пѣхоты и 800 конницы.

— Снова утверждаютъ, что Инфантъ Генрикъ получилъ предписаніе отплыть отъ береговъ Галиціи съ находящимися подъ его командою военными судами.

— Въ Мадритѣ спокойствіе ни на минуту не было нарушено.

— Значительное число армейскихъ офицеровъ получило отставку.

Португалія.

Лиссабонъ, 21 *Марта*.

Вчера предложенъ палатѣ проектъ важнаго содержанія. Въ случаѣ кончины Королевы Донны Маріи, если наслѣднику престола не исполнится еще 18 лѣтъ отъ роду, регентомъ государства и опекуномъ несовершеннолѣтняго долженъ быть Король Донъ Фернандо.

— Не подлежитъ уже сомнѣнію, что чрезвычайное посольство барона Рендуфа въ Мадритъ, имѣетъ цѣлію приведеніе въ исполненіе бракосочетанія Испанской Королевы Изабеллы съ братомъ нашего

przygotowaném zostało. N. Cesarzowa zamyśla trzy tygodnie u nas zabawić.

Neapol, 21 *marca*.

Pobyt tutejszy N. Cesarzowej Rossyjskiéj nosi na sobie cechę równie cichego i domowego charakteru, jak w Palermo. Przedwczoraj wieczorem przybył tu z Rzymu: J. C. W. Wielki Xiążę Konstantyn Nikołajewicz, i mieszka również w zamku. Tak zwana Foresteria, królewski zamek i trzy piérwsze hotele miasta, są tu zajęte przez Rossyan. Dnia 19-go b. m., zwiedzili Dostojni Goście Muzeum Borbonico, a następnie przejeżdżali się po nowéj ulicy Pausilipo. Wczoraj odbywały się odkopywania w Pompei, które były nadzwyczaj obfite. Pomiędzy Dostojnymi naszymi Gośćmi i ich gospodarzami panuje najlepsze porozumienie i najweselszy humor.

Hiszpania.

Madryt, 24 *marca*.

Armia hiszpańska na któréj Jenerał Narvaez zdaje się całe swoje nadzieje pokładać, liczy 117,000 ludzi; ale pomnąc na to, że wojsko hiszpańskie nigdy jeszcze żadnego nie ocaliło rządu, wątpić należy, czy Narvaez będzie szczęśliwszym niż Król Ferdynand VII, Toreno, Isturiz, Królowa Marya Krystyna i Espartero.

— P. Martinez de la Roza przesłał Narvaezowi swoję dymissyą, jako Poseł hiszpański w Paryżu.

— Dz. *Espanol* donosi: „Zapewniają, że Lord Aberdeen przysłał Panu Bulwer polecenie, aby popierał zaproponowaną przez Króla Ludwika Filipa nową kombinacyą, to jest zaślubienie się Królowéj Izabelli z Xięciem Leopoldem Sasko-Koburgskim; skoro zaś z tego małżeństwa urodzi się następca tronu, wtedy Xiąże Montpensier ma zaślubić Infantkę, siostrę Królowéj.

— Ostatnie wiadomości z Madrytu głoszą wprawdzie, że Jenerał Balboa przeniesiony został na Jeneralnego Kapitana do Burgos; powszechnie jednak żalą się na to, że takiemu człowiekowi, jak Balboa, który od wszystkich stronnictw jest znienawidzony, powierzają jaki bądź urząd, a zwłaszcza tak ważny, jak posada Jeneralnego-Kapitana w Burgos.

Dnia 25 marca.

Jenerał Narvaez miał długą naradę z kilku biskupami, w celu porozumienia się względem stałego uposażenia duchowieństwa.

— Minister łask i sprawiedliwości, zawezwał okolnikiem wszystkich urzędników, aby czuwali nad sprężystem wykonywaniem prawa o przestępstwach druku, zalecając im przytém jak największą beztronność.

— Baron Renduffe, Poseł portugalski, przybył z Lizbony i żądał posłuchania u Narvaeza.

— Utrzymują, że rząd myśli o przywrócenie gwardyi królewskiéj, która liczyć ma 6,000 piechoty i 800 jazdy.

— Zapewniają znowu, że Infant Henryk otrzymał polecenie odpłynięcia od brzegów Galicyi z zostającemi pod jego dowództwem wojennemi okrętami.

— Tu w Madrycie spokojność nie została ani nachwilę przerwaną.

— Znaczna liczba oficerów w armii otrzymała dymissye.

Portugalia.

Lizbona, 21 *marca*.

Wczoraj, przełożono Izbie ważne prawo. W razie zgonu Królowéj Donny Maryi II, gdyby następca nie miał jeszcze lat 18, Rejentem państwa i opiekunem małoletniego będzie małżonek Królowéj, Król Don Fernando.

— Nie ulega już żadnéj wątpliwości, że nadzwyczajne poselstwo Barona Renduffe do Madrytu, ma na celu przywiedzenie do skutku zamęścia Królowéj hiszpańskiéj Izabelli z bratem naszego Króla Ferdynanda, Xięciem Leo-

Короля Фердинанда, герцогомъ Леопольдомъ Саксенъ-Кобургскимъ. Утверждаютъ, что дипломатическіе переговоры барона Рендуфа будутъ поддерживаемы англійскимъ посланникомъ въ Мадритѣ, Г. Бульверомъ; баронъ Рендуфъ великолѣпно будетъ жить въ Мадритѣ.

— Для постройки желѣзной дороги въ Португаліи, выписываютъ уже рельсы изъ Бельгіи.

Турція.

Въ Аугсбургской газетѣ сообщаютъ изъ Тріэста, отъ 18-го Марта: „Съ прибывшимъ сюда вчера, изъ Далмаціи, пароходомъ получено донесеніе, что около 200 чел. черногорцевъ произвели нападеніе на деревню Сабей, въ албанскомъ округѣ Антивари, но Турецкими жителями были отражены. Равно и въ Цуційскомъ округѣ поссорились тамошніе приверженцы владыки съ приверженцами турецкаго правительства, при чемъ съ обѣихъ сторонъ 8 человѣкъ убито и 30 ранено. Болѣе пострадали Черногорцы, начавшіе непріятельскія дѣйствія. Какъ Албанцы такъ и Черногорцы находятся въ готовности къ борьбѣ, такъ какъ Скодрійскій паша и владыка предписали своимъ подчиненнымъ приготовиться къ отраженію вторженія.

Съ турецкихъ границъ, 27 *Марта*.

Въ Бѣлградѣ дѣлаютъ приготовленія для принятія Султана, который намѣренъ также посѣтить Сербію. Изъ Константинополя сообщаютъ, что Султанъ пригласилъ князья Меттерниха въ Бѣлградъ для совѣщанія. Изъ Вѣны сообщаютъ за достовѣрное, что одинъ изъ австрійскихъ Эрцъ-герцоговъ отправится въ Бѣлградъ для встрѣчи Султана, который посѣтитъ так же Боснію и Герцоговину.

Остъ-Индія.

Бомбэй, 15 *Февраля*.

Подробности о новой побѣдѣ Англичанъ надъ Сеиками слѣдующія: Сраженіе это выиграла дивизія генерала Смита, который 19-го Января двинулся по направленію къ Людіанѣ, для подкрѣпленія дивизіи полковника Годбея, слишкомъ недостаточной для того, чтобы устоять противъ нападеній многочисленной арміи Сеиковъ. Дивизія генерала Смита состояла изъ 8,000 человѣкъ. 20-го Января было донесено, что лудіанскимъ полкамъ угрожаютъ Сеики, кои въ большомъ количествѣ переправились чрезъ рѣку Сутледжъ, и овладѣли такою позиціею, что соединеніе обѣихъ вышеупомянутыхъ дивизій представляло большія затрудненія. Полковникъ Годбей, узнавъ о приближеніи генерала Смита, вознамѣрился выйти ему на встрѣчу, и не смотря на то, что Сеики хотѣли вступить въ бой и безпокоили безпрерывною пальбою, однако Англичане того же числа, обходами и проселочными дорогами, хотя и не безъ потери, успѣли соединиться. Часть обоза генерала Смита попалась въ руки непріятеля; сверхъ сего, дивизія его, вслѣдствіе неоднократныхъ нападеній Сеиковъ во время похода, лишилась 200 чел. убитыми и ранеными; но за то по приведеніи въ исполненіе соединенія, можно было успѣшнѣе напасть на непріятеля. Отъ 21 до 24 Января предоставлено было соединившимся отрядамъ время для отдыха; однако потеря шатровъ была весьма чувствительна, при палящемъ солнцѣ Индіи. Наконецъ 28-го Января, положено было произвести нападеніе соединенными силами на постъ Сеиковъ.

Войска Сеиковъ состояли сначала изъ 20,000 человѣкъ и 56 пушекъ, но 26 числа усилены были 4,000 чел. и 12 пушками; вся армія состояла изъ регулярныхъ войскъ, соблюдавшихъ строгую дисциплину. Главнымъ постомъ оной была деревня Улихвуль. 28-го Января, утромъ, обѣ англійскія соединенныя дивизіи, состоявшія изъ 12,000 чел. и имѣвшія 32 орудія, выступили изъ Буддевала, по направленію къ непріятельскому лагерю, который Сеиками, лишь только они замѣтили Англичанъ, былъ оставленъ съ тою цѣлію, чтобы выступить въ боевомъ порядкѣ; въ то же время Англичане встрѣчены были сильнымъ пушечнымъ огнемъ, продолжавшимся полчаса. Однако вслѣдъ за симъ, деревня Улихвуль, главный пунктъ дѣйствій, взята была приступомъ; вся англійская линія двинулась впередъ, и непріятельскія батареи взяты были штыками. Напрасно Сеики старались собраться; усилія ихъ уничтожаемы были англійскою

poldem Sasko-Koburgskim. Zapewniają, że kroki dyplomatyczne Barona Renduffe popierać będzie Poseł angielski w Madrycie, P. Bulwer. Baron Renduffe ma bardzo wystawnie wystąpić w Madrycie.

— Do budowy dróg żelaznych w Portugalii sprowadzać ją już szyny z Belgii.

Turcya.

Gazeta Augsburgska donosi z Tryestu pod d. 18 marca: Przybyły tu wczoraj z Dalmacyi parostatek przywiózł wiadomość, że około 200 Czarnogorców (Montenegrinów) zrobili napad na wieś Sabej, leżącą w Albańskim okręgu Antiwari, ale przez powstałych na stronę mieszkańców tureckich zostali odparci. Także w okręgu Cucci spotkali się tamtejsi stronnicy Władyki ze stronnikami rządu tureckiego, przyczém z obu stron legło 8 ludzi a 30 raniono. Największą stratę ponieśli Czarnogorcy, którzy kroki nieprzyjacielskie rozpoczęli. W skutku tych wypadków, tak Albańczycy jak i Czarnogórcy stoją teraz gotowi do walki, gdyż i Basza Skodryjski i Władyka, wydali swoim podwładnym polecenie, aby się gotowali do odparcia napaści.

Od granicy tureckiéj, 27 *marca*.

W Belgradzie czynią przygotowania na przyjęcie Sułtana, który ma zamiar zwiedzieć i Serwię. Z Konstantynopola piszą, że Sułtan zaprosił Xięcia Metternicha do Belgradu na konferencyę; z Wiednia zaś donoszą za rzecz pewną, że jeden z Arcy-Xiążąt Austryackich uda się do Belgradu dla powitania Sułtana, który ma się udać następnie do Bosnii i do Hercogowiny.

Indye Wschodnie.

Bombaj, 15 *lutego*.

Szczegóły o nowém zwycięztwie Anglików nad Seikami są następujące: Bitwę tę wygrała dywizya Jenerała Smith, który d. 19 stycznia posunął się w kierunku ku Ludianie, dla wzmocnienia dywizyi dowodzonéj przez Półkownika Godby, zbyt słabéj do wytrzymania attaku strasznéj armii Seików. Dywizya Jenerała Smith składała się z 8,000 ludzi. Dnia 20 stycznia doniesiono, że półki Ludiańskie parte są przez Seików, którzy w wielkiéj massie przeprawili się przez rz. Sutledż i takie zajęli stanowisko, że połączenie się obu powyższych dywizyi trudném będzie do uskutecznienia. Półkownik Godby zawiadomiony o zbliżaniu się Jenerała Smith, powziął zamiar wyruszyć naprzeciw niemu, a lubo Seikowie chcieli wydać bitwę i usiłującycb się połączyć Anglików ciągle gwałtownym niepokoili ogniem, jednakże udało się Anglikom, jeszcze tego samego dnia, krętemi manowcami i nie bez straty, połączenie to uskutecznić. Część bagażów Jenerała Smith wpadła w ręce nieprzyjaciół; prócz tego dywizya jego, skutkiem kilkokrotnego nacierania Seików podczas pochodu, miała 200 zabitych i ranionych; ale za to też można było, po dokonaném połączeniu się, silniéj na nieprzyjaciela uderzyć Od dnia 21 do 24 stycznia zostawiono połączonym dywizyom czas do wypoczynku; przyczém utrata namiotów dała się czuć dotkliwie przy palącém słońcu Indyj. Na dzień 28 stycznia postanowiono nareszcie uderzyć połączonemi siłami na stanowisko Seików.

Wojsko Seików liczyło początkowo 20,000 ludzi i 56 dział, ale dnia 26 powiększoném zostało jeszcze o 4000 ludzi i 12 dział; były to wszystko wojska regularne i karne. Główném ich stanowiskiem była wieś Ullihwul albo Alival. Dnia 28 stycznia z rana, obie połączone dywizye angielskie, liczące 12,000 ludzi i 32 dział, wyruszyły z Buddewal, w kierunku obozu nieprzyjacielskiego, który Seikowie, spostrzegłszy Anglików, natychmiast opuścili, i wystąpili w szyku bojowym; w tymże czasie zaczęła się z ich strony silna kanonada, pół godziny trwająca. Wnet atoli wieś Ullihwul, punkt najważniejszy, została szturmem zdobyta; cała linia Anglików posunęła się na przód, a baterye nieprzyjacielskie opanowane zostały z bagnetem w ręku. Naprożno Seikowie usiłowali się zebrać; usiłowania ich niweczyła jazda angielska, która też ze swéj strony wielkie straty poniosła. Sam 16-ty półk ułanów, nacierając na baterye i czworobok jednego półku Seików, utracił 110 ludzi. Seikowie bili się walecznie, a działa ich dobrze były usłu-

кавалеріею, которая также и съ своей стороны потерпѣла значительный уронъ. Одинъ 16-й полкъ уланъ, аттакуя баттареи и каре одного полка Сеиковъ, лишился 110 чел. Сеики сражались храбро, и пушки ихъ были хорошо направляемы; пальба началась въ 10 часовъ утра и продолжалась до 1 часа по полудни; артиллеристовъ надобло было штыками отталкивать отъ пушекъ. Въ полдень непріятель на всѣхъ пунктахъ былъ уже пораженъ и прогнанъ на другую сторону рѣки; мы овладѣли 55 пушками, а 11 заклепали. Изъ нашихъ офицеровъ 4 убито и 13 ранено. Всего мы лишились 151 чел. убитыми и 413 ранеными.

— Въ англійскомъ журналѣ *Times* напечатано донесеніе изъ главной квартиры англійскихъ войскъ при рѣкѣ Сутледжѣ, отъ 3 го Февраля. Изъ сего донесенія видно, что день для перехода англійскихъ войскъ чрезъ Сутледжъ уже опредѣленъ; войска снабжены всѣмъ необходимымъ; прибытія тяжелыхъ орудій ожидали 5 или 6 Февраля: магометанское народонаселеніе этой страны, занятой Англичанами, донынѣ находящейся подъ властью Сеиковъ, кажется довольно перемѣною правленія. Сеики все еще держались въ своей позиціи подлѣ моста подъ Герикомъ, гдѣ на англійскомъ берегу владѣютъ они сильно укрѣпленнымъ мостовымъ шанцемъ, въ виду коего, съ нѣкотораго времени, расположенъ былъ лагерь генералъ-губернатора и главнокомандующаго арміею, въ ожиданіи прибытія орудій большаго калибра. Рѣшительное сраженіе произойдетъ вѣрно между Сутледжемъ и Лагоромъ.

— Донесенія изъ Синда касаются исключительно движеній войскъ. Корпусъ генерала Нэпира собранъ былъ при Рорихѣ, и имѣлъ намѣреніе выступить въ походъ въ Бавульпору, откуда, какъ полагали двинется снова 16-го Февраля. Начальникъ Мультанской страны обнаруживалъ большое желаніе заключить договоръ съ Англичанами относительно совокупнаго съ ними дѣйствія при нападеніи на Лагоръ. Поговаривали, что корпусъ генерала Нэпира состоящій изъ 15,000 человѣкъ, переправится при Бавульпорѣ чрезъ рѣку Сутледжъ, и по правому берегу оной будетъ подвигаться къ Лагору. Больше всего затрудняетъ Англичанъ жаркое время года, которое начинается въ Мартѣ и для всѣхъ военныхъ дѣйствій весьма опасно. Но, можетъ быть, войска генералъ-губернатора еще до наступленія этого времени достигнутъ Лагора, а корпусъ генерала Нэпира займетъ соотвѣтственную позицію близъ рѣкъ, чтобы тамъ пробыть въ продолженіи жаровъ.

— Въ *Delhi Gazette* сообщаютъ, что Сеики руководствуются совѣтами французскимъ и италіянскимъ офицеровъ. Изъ числа Французовъ извѣстенъ генералъ Авитабиль; экспедиціею же управляетъ бывшій капралъ французской арміи, по имени Монтонъ, а артиллеріею командуетъ прусскій офицеръ Шлимбахъ.

— Индійская армія, вслѣдствіе войны съ Пенджабомъ, значительно усилена; иррегулярныхъ бенгальскихъ полковъ теперь считается 17, Бенгальской пѣхоты 10,000 человѣкъ; бомбайская же пѣхота усилена 3 новыми полками.

— 30-го Марта, по телеграфу, изъ Марсели въ Парижъ, дано знать о новомъ сраженіи между Англичанами и Сеиками. Депеша сія слѣдующаго содержанія: „*Марсель 29-го Марта.* 10-го Февраля, англійскія войска, состоящія подъ командою генерала Гу Гоу и генералъ-губернатора, напали на Сеиковъ при Себрасѣ (шанецъ Сеиковъ на этой сторонѣ рѣки Сутледжъ), и взяли приступомъ эту позицію послѣ упорнаго сраженія, продолжавшагося 4 часа. Сеики лишились 12,000 чел. и 65 орудій; Англичане потеряли 300 чел. убитыми, въ томъ числѣ 13 офицеровъ, и 2,500 ранеными, между коими считается 101 офицеръ. Генералъ Дико и бригадиръ Тэйлоръ находятся въ числѣ убитыхъ. Послѣ этой побѣды, какъ слышно, состоялся договоръ, по силѣ коего Сеики должны заплатить Остъ-Индской компаніи, въ продолженіе четырехъ лѣтъ, 1½ милліоновъ фунтовъ стерлинговъ, за военныя издержки. Взносъ этой суммы будетъ обезпеченъ занятіемъ англійскими войсками Пенджаба.

giwane; ogień rozpoczął się o godz. 10 z rana i trwał bez przerwy do 1 po południu; artylerzystów musiano bagnetami od dział odpychać. W południe już nieprzyjaciel został wszędzie pobity i za rzekę wyparty; 55 dział zdobyto, a 11 pozostałych zagwożdżono. Z oficerów naszych poległo 4-ch, a 13 zostało ranionych. Ogólna strata wynosi 151 zabitych a 413 ranionych.

— Angielski dziennik *Times* zawiera doniesienia z głównéj kwatery wojska angielskiego nad rz. Sutledż, sięgające do d. 3 lutego. Według tych doniesień, dzień do przejścia wojska angielskiego przez Sutledż już został oznaczony; wojsko zaopatrzone jest we wszelkie potrzeby (ciężkie działa oczekiwane były d. 5 lub 6 lutego), a ludność mahometańska téj krainy, przez Anglików zajętéj, a dotychczas pod zwierzchnictwem Seików zostającéj, ma być bardzo zadowoloną ze zmiany panowania. Seikowie trzymali się jeszcze ciągle w stanowisku swojém na drugiéj stronie rzeki przy moście pod Hurrikih, gdzie na brzegu angielskim posiadają mocno obwarowany szaniec przedmostowy, przed którym już od niejakiego czasu rozbity był obóz Jeneralnego Gubernatora i Naczelnego wodza armii, w oczekiwaniu na nadejście dział ciężkiego kalibru. Do walnéj bitwy przyjdzie zapewnie między Sutledżem a Lahorą.

— Wiadomości z Sindu tyczą się wyłącznie poruszeń wojsk. Korpus Jenerała Napier zebrany był pod Rorih i zamyślał udać się w pochód do Bawulpore, zkąd jak sądzono, Jenerał Napier będzie mógł wyruszyć znowu d. 16 lutego. Naczelnik kraju Multan okazywał wielką chęć zawarcia układu z Anglikami, dla wspólnego z niemi działania przy napadzie na Lahorę. Głoszono, że korpus Jenerała Napier liczący 15,000 ludzi, przejdzie pod Bawulporze rzekę Sutledż i po prawym jéj brzegu posuwać się będzie ku Lahorze. Największą do pokonania trudnością jest dla Anglików gorąca pora roku, która rozpoczyna się od Marca i dla wszelkich działań wojennych jest bardzo niebezpieczną. Ale może być, że wojsko Jeneralnego Gubernatora już do tego czasu stanie w Lahorze, a korpus Jenerała Napier zajmie stosowne stanowisko w blizkości rzek, aby tam przepędzić porę upałów.

— *Delhi Gazette* donosi, że Seikowie powodują się radą francuzkich i włoskich oficerów. Pomiędzy francuzkiemi znany jest Jenerał Avitabile, całą zaś wyprawą ich ma kierować były kapral armii francuzkiéj, nazwiskiem Monton. Artylleryą Seików dowodzi jakoby były prusski oficer nazwiskiem Schlimbach.

— Wojsko indyjskie w skutku wojny z Pendżabem znacznie powiększone zostało, a mianowicie nieregularne pólki bengalskie z 9 do 17, a piechota bengalska o 10,000 ludzi; piechota bombajska otrzyma 3 nowe półki.

— Telegraficzna depesza nadeszła dnia 30 marca z Marsylii do Paryża, przynosi wiadomość o nowéj wielkiéj bitwie między Anglikami i Seikami. Brzmi ona następnie: „Marsylia 29 marca. Dnia 10 lutego, wojska angielskie, dowodzone przez Jenerała Hugh Gough i Jeneralnego Gubernatora, uderzyły na Seików pod Sbraon (szaniec przedmostowy Seików z téj strony rz. Sutledż) i zdobyli szturmem to stanowisko po zaciętéj walce, która trwała 4 godziny. Seikowie utracili 12,0 0 ludzi i 65 dział; strata Anglików wynosi w poległych 300, pomiędzy którémi 13 oficerów, w ranuych 2,500, pomiędzy którémi 101 oficerów. Jenerał Dicke i Brygadyer Taylor znajdują się w liczbie poległych. Po tém zwycięztwie, jak słychać, nastąpiła umowa, mocą któréj Seikowie zobowiązali się kompanii wschodnio-indyjskiej zapłacić w przeciągu 4-ch lat 1½ miliona funt. szt. za koszta wojenne. Wypłata téj summy zabezpieczoną będzie przez zajęcie Pendżabu przez wojska angielskie.“

ВИЛЬНА, въ Тип. Ѳ. Гликсберга—Печ. позвол. 12-го Апрѣля 1846 г. Испр. долж. Ценз. и Кав. *А. Мухинъ.*